

Voorbereiding 20.6: God doet wat Hij zegt

Schriftgedeelte

2 Kon. 6:24-7:20

Thema:

De Heere doet wat Hij zegt. De profeet Elisa geeft door wat de Heere hem vertelt en deze woorden gaan in vervulling.

Exegese

2 Kon. 6:24-7:20

Inleiding

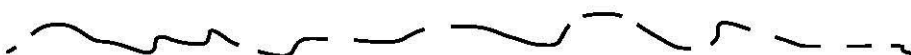
Na de wonderlijke blindheid van de Syrische soldaten en de barmhartige behandeling door de koning van Israël, zou je verwachten dat de betrekkingen tussen de Israël en Syrië verbeteren. Niets is minder waar. De koning van Syrië komt terug met het grootste leger dat hij verzamelen kan om Samaria in te nemen. Het doel van deze aanval lijkt veelomvattender te zijn dan de eerdere aanvallen. Als de hoofdstad valt, is heel het omliggende gebied zijn bescherming kwijt. In dit gedeelte komt de moeizame verhouding tussen koning en profeet naar voren. Elisa krijgt de schuld van de tegenslag. Maar de Heere zal wonderlijk uitredden.

Vers 24-25

Het lijkt erop dat de belegering van Samaria chronologisch volgt op de eerdere plundertochten van de Syriërs (vers 23). Nu is er echter sprake van een grootschalige en centraal geleide aanval, gericht op de totale overname van het gebied. Het beleg van Samaria is met vrij grote zekerheid te dateren rond 850 voor Christus. Op dat moment is Joram koning van Israël. De bevolking uit het omliggende gebied zoekt bescherming in de versterkte stad. Het is typerend dat de kop van een ezel wordt verkocht voor het megabedrag van tachtig zilverstukken. Een ezel was onrein en mocht niet worden gegeten (Lev. 11,3). Een ezel was een kostbaar huisdier. En aan een kop was nauwelijks iets eetbaars te ontdekken. Dat er ondanks deze drie bezwaren toch zoveel geld wordt gevraagd voor de kop van een ezel laat zien hoe groot de nood is in de stad. Zelfs een halve liter duivenmest kost vijf zilverstukken. De mest werd gebruikt voor brandstof en volgens sommige uitleggers in tijden van grote schaarste zelfs geconsumeerd als zout.

Vers 26-29

Met militair overwicht was het Benhadad nooit gelukt om Samaria in te nemen (1 Kon. 20). Daarom lijkt hij gebruik te maken van het pressiemiddel van uithongeren. Dat de latere wereldmacht Assyrië, honderddertig jaar later, van hetzelfde pressiemiddel gebruik maakt (2 Kon. 17,5) laat zien hoe sterk Samaria was. Als koning Joram zijn ronde doet op de muren

van de stad, vraagt een vrouw of hij uitspraak wil doen in een acute rechtszaak. Haar zaak is te luguber voor woorden: of de koning haar buurvrouw wil dwingen haar zoon te leveren als voedsel. De hongersnood is zo groot geworden dat moeders hun toevlucht nemen tot het opeten van hun eigen kinderen. De gebeurtenissen in Samaria zijn onderdeel van de vloek die het volk treft omdat zij de Heere en Zijn wet verlaten hadden. Twee zeer indringende details van die vloek (het eten van de eigen kinderen en afschuwelijk egoïsme) komen op dezelfde lugubere wijze naar voren in Deut. 28, 53-57.

Vers 30-31

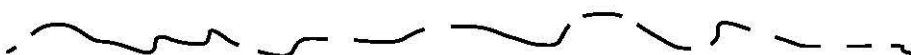
De koning is verbijsterd en scheurt zijn kleren. Het volk kan nu zien dat hij onder zijn kleren al een rouwgewaad aan heeft: uiterlijk symbool van rouw en weeklacht. Koning Joram had zijn kleren ook gescheurd toen Naäman bij hem was gekomen en namens zijn koning had gevraagd om genezing van de melaatsheid (2 Kon. 5,7). Vertwijfeld had hij toen uitgeroepen: 'Ben ik dan God?'. Met het scheuren van zijn kleren op de muren van de stad lijkt Joram opnieuw uit te drukken dat hij zelf machteloos staat. Hiermee moet de vrouw het doen. Van schuldbelijdenis bij de koning richting de Heere lezen we niets. In plaats daarvan ontlaadt hij zijn frustratie en machteloosheid op Elisa. Het heeft er alle schijn van dat de koning voor het oog van het volk laat zien hoe hij de verantwoordelijkheid voor de rampspoed legt bij Elisa. Iedereen kan zien hoe hij in een rouwkleed rondloopt en geen mogelijkheden meer heeft om het onheil te keren. Zijn boodschap lijkt te zijn: 'Elisa lijkt er niets aan te willen of kunnen doen'. De koning kan ook gedacht hebben dat Elisa zelf de reden is van het onheil. Hij had de Syrische soldaten destijds laten leven (2 Kon. 6,22). Misschien leeft koning Joram in de veronderstelling dat Benhadad de stad belegert om de profeet in handen te krijgen. Wat de reden voor de woede van de koning ook is, hij zweert bij God dat hij Elisa dezelfde dag nog zal doden.

Vers 32-33

De oudsten van de stad zijn bij Elisa op bezoek. Waarschijnlijk om troost en goede raad. Voordat de bode van de koning daar arriveert, heeft Elisa al van de doodsb bedreiging gehoord. Hij noemt Joram een 'moordenaarszoon', waarschijnlijk een verwijzing naar zijn vader Achab, de moordenaar van Naboth (1 Kon. 21). Elisa raadt de oudsten aan om de deur te sluiten en te wachten op 'de heer van de bode', dat is de koning zelf. De koning volgt inderdaad op korte afstand. Maar van het moorddadige plan is weinig meer over. De koning maakt eerder een reddeloze indruk en geeft aan geen heil meer te verwachten van de Heere. Het doodsvonnissen trekt hij in.

Vers 1-2

Elisa profeteert dat er de volgende dag weer overvloed zal zijn in de stad. Een maat meelbloem of twee maten gerst voor prijs van een sikkil. Een maat is een emmer van ruim zeven liter. De adjudant die de koning vergezelt, gelooft de woorden van de profeet niet: 'Al

zou het via sluizen uit hemelse voorraadschuren vallen, hoe zou dat kunnen?’ vergelijk ook Ps. 78,23 en Mal. 3,10. Het ongeloof bij de officier is groot. Elisa voorzegt dat hij er daarom niet van zal genieten.

Vers 3-5

Buiten de stadspoort leefden de melaatsen. Zij mochten niet onder de mensen wonen (Lev. 13,46) en waren dus afhankelijk van liefdadigheid. Van een hongerende stad is weinig liefdadigheid te verwachten. Zij besluiten hun hongerdood niet af te wachten, maar naar het legerkamp van de Syriërs te gaan en hun lot in hun handen te leggen. Via de melaatsheid van Naäman had de koning van Syrië zich gemeld aan het hof van Joram en gevraagd om genezing (2 Kon. 5,6). Nu gaan vier mensen die lijden aan dezelfde ziekte zich melden in het legerkamp bij koning Benhadad.

Vers 6-11

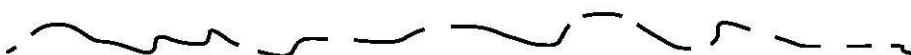
Het Syrische legerkamp is echter verlaten. De Heere had de Syrische soldaten het geluid van een aanstormend leger laten horen. Ze waren in de veronderstelling geweest dat Israël het op een akkoordje had gegooid met Egypte in het zuiden en de verschillende stadsstaatjes van de Hethieten in het noorden. In die tijd was het vrij gebruikelijk om (tijdelijke) bondgenootschappen te sluiten als dat strategisch of financieel aantrekkelijk was. Het wonderbaarlijke geluid had ertoe geleid dat de Syrische soldaten halsoverkop waren gevlucht met achterlating van al hun spullen. De melaatsen melden het aan de poortwachters, die het op hun beurt melden aan de koning.

Vers 12-16

De koning vreest voor een krijgslist van de Syriërs. Hij laat zien hoe weinig geloof hij hecht aan het gesproken woord van de profeet Elisa. Twee strijdwapens moeten de situatie verkennen en komen tot de ontdekking dat heel de weg naar het oosten bezaaid ligt met kleding en stukken uitrusting van de Syriërs. Daarop trekt het volk de stad uit en plundert het achtergelaten legerkamp. En de profetie komt uit: een emmer meelbloem, twee emmers gerst, ze worden verkocht voor een sikkel ‘overeenkomstig het woord van de Heere’.

Vers 17-20

De stadspoort was in steden van het Oude Nabije Oosten niet slechts een tweetal grote deuren, maar een poort met aan de binnenzijde daarvan een ommuurde doorgang de stad in. In deze doorgang is de spottende officier door de koning opgesteld om orde te houden. Maar het volk is zo wild in de weer met het binnenhalen van eten dat hij vertrappt wordt in het gedrang. De verzen 18 tot en met 20 vormen in een notendop de samenvatting van 2 Kon. 6,24 - 7,20: de Heere houdt Zijn woord en het profetisch ambt van Elisa wordt wettig verklaard.

Geloofsleer

- HC vraag 1 Elisa's enige Troost
- HC vraag 13 De schuld dagelijks groter maken
- HC vraag 21 God doet wat Hij belooft
- HC vraag 116-118 Het gebed
- NGB art. 13 Vijanden kunnen geen kwaad doen

Gebedspunten

- Voor mensen die opgesloten zitten omdat hun stad belegerd wordt
- Voor landen waar de honger net zo erg is als in Samaria
- Voor geloof om met vertrouwen te wachten wanneer God doet wat Hij belooft in Zijn Woord
- Om de Heilige Geest
- Voor mensen die net zoals de hoofdman spotten met Gods Woord
- Voor mensen met lepra (melaatsheid) die als verstotenen moeten leven

Psalm- en liedlijst

Maak een keuze uit de volgende psalmen en liederen:

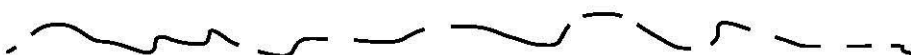
Psalm 33:10 Zijn machtig arm beschermt de vromen

Psalm 105:3 Vraagt naar de Heer`en Zijne sterkte

Psalm 107: 5 Dewijl Hij hen verzaadde,

Psalm 136: 4 Looft Gods macht, die onbeperkt

- ZB Als g' in nood gezeten
- ZB Ga niet alleen door `t leven
- ZB Wat de toekomst brenge moge
- ZB Welzalig de man die niet wandelt
- ZB Rust mijn ziel, uw God is Koning

Introductie op de vertelling

1. Laat een plaatje zien van de kop van een ezel. Vraag wat het voorstelt. Stel dan vragen zoals: Denk je dat dit lekker is om te eten? Zit er eigenlijk veel vlees op? Zou deze kop duur zijn? Dan vertel je dat de vertelling gaat over een vreselijke honger in een stad en dat deze kop ontzettend duur was.
2. Laat een foto zien van een belegering in onze tijd. Stel vragen over deze belegering. Weet je welke stad/ land dit is? Wat willen de vijanden? Dan vertel je dat het vandaag ook gaat over een belegering van een stad en begin je de vertelling.
3. Laat een foto zien van een ondervoed kind. Praat hier even over en trek dan de lijn
 - a. door naar de ondervoede kinderen in Samaria.

